

Magiczny
Kraków

Litewskie konteksty na Festiwalu Miłosza

2015-05-15

Dzieciństwo w Szetejniach, studia w Wilnie, długoletnie wędrówki oraz powrót duchowy na Litwę po pół wieku od urodzenia. Motywy litewskie w utworach Czesława Miłosza pełnią niezwykle ważną funkcję – dodają autobiograficznego autentyzmu, etnograficznego kolorytu i wielokulturową perspektywę. W czwartek (14 maja) w Krakowie rozpocznie się w 4. Festiwal Miłosza, podczas którego istotne miejsce zajmą litewskie konteksty twórczości Mistrza.

Jednym z gości zbliżającego się wielkimi krokami 4. Festiwalu Miłosza będzie Kornelijus Platelis. To wybitny poeta, tłumacz klasyków literatury współczesnej, a także autor obszernego eseju towarzyszącego ważnej antologii litewskich przekładów poezji dawnego Wschodu *Senovės Rytų poezja*. Dzięki twórcom takim jak Platelis nowoczesna poezja litewska z folkloryzującą przeobraża się w poezję intelektualną. Miłosz zasłużył się Litwie nie mniej niż James Joyce Irlandii. Litewskie spojrzenie na noblistę przedstawiają między innymi Viktorija Daujotytė i Mindaugas Kvietkauskas, autorzy książki *Litewskie konteksty Czesława Miłosza*. Litewski krajobraz, historia i kultura wciąż są żywe w utworach mistrza i funkcjonują w jego poezji oraz eseistyce.

Nie wszyscy wiedzą, że z wierszy Czesława Miłosza poświęconych Wilnu można ułożyć spory tom. Joanna Gromek-Illg autorka wystawy *Przywilej kamieni?* odszukała miejsca, w których Miłosz był w trakcie swojego życia. Z tomem wierszy w ręku krążyła po zakamarkach miasta i starała się odpowiedzieć na zawarte w wierszu pytanie *Dzwony w zimie – czy trwanie to przywilej kamieni?* Wędrując po Wilnie artystka odnalazła sens, a jej fotografie odpowiadają na pytanie Miłosza nadane w stwierdzeniu: *Nic nie zmieniło się tutaj?* Wystawa powstaje w ramach photo Fringe 2015.

Kornelijus Platelis opublikował dziewięć zbiorów poetyckich m.in.: *Žodžiai ir dienom* i *Słowa i dni*, zdobył również najważniejsze nagrody poetyckie na Litwie. W przypadku Platelisa dość trudne wydaje się wskazanie właściwych mu kontekstów poetyckich. Należałoby kojarzyć go z tradycją niszową, którą nazwać można poezją intelektualną albo neoklasycystyczną, i usytuować obok takich poetów litewskich, jak Henrikas Radauskas, Tomas Venclova i Eugenijus Ališanka.

Platelis i wyżej wymienieni poeci zaliczani są do pokolenia, które w literaturze litewskiej pojawiło się w okresie sowieckiej stagnacji, zaś za poprzedników miało tworzących tuż po wojnie piewców Lenina, Stalina i partii komunistycznej. Pokolenie Platelisa debiutowało w latach 70. XX wieku, kiedy młodzi ludzie żyli tak, jakby ignorowali istnienie reżimu. Do Litwy sowieckiej coraz częściej docierały płyty z muzyką rockową i wiersze poetów emigracyjnych, a nowa literatura i filozofia Zachodu stanowiły istotę tożsamości współczesnych ludzi.

Więcej na: www.miloszfestival.pl